

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ស.ដ
ភាគីដាក់ឯកសារ: សហមេធាវីរបស់លោក អៀង សារី
ដាក់ជូន: អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ភាសាដើម: អង់គ្លេស
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ: ថ្ងៃទី ១៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 17-Dec-2012, 15:55
CMS/CFO: Uch Arun

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ ស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ: សាធារណៈ
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយ ក.ស.ច.ស ឬ អង្គជំនុំជម្រះ: សាធារណៈ/Public
ចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទឯកសារ
ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណោះអាសន្នៈ
ឈ្មោះមន្ត្រីកត់ត្រា:
ហត្ថលេខា:

**សារណាអស់ អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យថតខ្សែអាត់សំឡេង និង/ឬ វីដេអូរបស់គាត់
នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួន**

ដាក់ដោយ:
ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី
អាង ឧត្តម
Michael G. KARNAVAS

ចម្លងជូន:
ចៅក្រមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង:
ចៅក្រម និង ណុន
ចៅក្រម យូរ ឧត្តម
ចៅក្រម យ៉ា សុខន
ចៅក្រម Silvia CARTWRIGHT
ចៅក្រម Jean-Marc LAVERGNE
ចៅក្រមបម្រុង ធួ មន្តី
ចៅក្រមបម្រុង Claudia FENZ

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

ជា លាង

Andrew CAYLEY

ក្រុមមេធាវីការពារក្តីទាំងអស់

ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

សារណាមស្រី អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យថតខ្សែអាត់សំឡេង និង/ឬ វីដេអូរបស់គាត់

នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួន

Original EN: 00869142-00869152

ទំព័រ ១ នៃ ១៧

លោក អៀង សារី តាមរយៈសហមេធាវីរបស់គាត់ (“មេធាវីការពារក្តី”) ដោយអនុលោមតាមវិធាន ៩២ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង អ.វ.ត.ក (“វិធាន”) និងសេចក្តីណែនាំរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង¹ សូមធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានលើបញ្ហាអង្គច្បាប់ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យគាត់អាចថតខ្សែអាត់សំឡេង និង/ឬការថតវីដេអូអំពីគាត់នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួន។ សេចក្តីសន្និដ្ឋានទាំងនេះមានភាពចាំបាច់ ដោយសារមានសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលបានហាមឃាត់មិនឱ្យមេធាវីការពារក្តីថតខ្សែអាត់សំឡេង ឬវីដេអូ ដើម្បីសង្កេតលោក អៀង សារី រួមទាំងកិច្ចសន្ទនារបស់ខ្លួនជាមួយវេជ្ជបណ្ឌិតព្យាបាលគាត់ និងដែលបានបង្គាប់ឱ្យមេធាវីការពារក្តីធ្វើសារណាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ដោយអនុលោមតាមវិធាន ៩២²។ មេធាវីការពារក្តីសន្និដ្ឋានថា សិទ្ធិក្នុងការថតខ្សែអាត់សំឡេង និង/ឬ វីដេអូ ដើម្បីសង្កេតលោក អៀង សារី ស្ថិតនៅក្នុង សិទ្ធិជាសារវន្តរបស់គាត់ដើម្បីរៀបចំការការពារខ្លួន ដែលរួមបញ្ចូលទាំងសិទ្ធិធ្វើកំណត់ត្រាផងដែរ។ មេធាវីការពារក្តីមានកាតព្វកិច្ចជាបន្តបន្ទាប់ក្នុងការការពារផលប្រយោជន៍គតិយុត្តិរបស់លោក អៀង សារី។ ដោយពិនិត្យទៅលើអាយុ និងភាពទន់ខ្សោយរបស់លោក អៀង សារី សុខភាព និងសម្បទារបស់គាត់ នឹងនៅតែបន្តជាបញ្ហា។ ជាការចាំបាច់ដែលមេធាវីការពារក្តីទទួលបានការអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើកំណត់ត្រាតាមរយៈការថតជាខ្សែអាត់សំឡេង និង/ឬវីដេអូដើម្បីសង្កេតលោក អៀង សារី រួមទាំងកិច្ចសន្ទនារបស់ខ្លួនជាមួយវេជ្ជបណ្ឌិតព្យាបាលរបស់គាត់ផងដែរ ក្នុងករណីមានការឯកភាពពីពួកគាត់។ ការថតជាខ្សែអាត់សំឡេង/វីដេអូ គឺជាមធ្យោបាយប្រសើរបំផុត និងបង្កការរំខានតិចតួចបំផុតនៃការធ្វើ *កំណត់ហេតុដែលត្រឹមត្រូវ និងដែលអាចផ្ទៀងផ្ទាត់បាន* និងរក្សាទុកកំហុសផ្តងណាមួយសម្រាប់ការពិនិត្យមើលលើបណ្តឹងសាទុក្ខ។

I. សាវតារ

១. កាលពីថ្ងៃទី ២៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២ បន្ទាប់ពីមានសវនាការមួយស្តីពីការពិនិត្យរបស់សាស្ត្រាចារ្យ Campbell ទៅលើលោក អៀង សារី អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសេចក្តីសម្រេច

¹ អនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលមានកម្មវត្ថុ “ការបង្គាប់ឱ្យដាក់សារណា”, ថ្ងៃទី ១២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E254។

² ប្រតិចារិក, ថ្ងៃទី ៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E1/147.1, ទំព័រ ១៩, ទំព័រ ២៧ ដល់ ២៨; សារអេឡិចត្រូនិករបស់មន្ត្រីច្បាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ធ្វើជូនមេធាវីការពារក្តី “យោង : លិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ឆ្លើយតបទៅនឹងរបាយការណ៍ពីមន្ត្រីឃុំឃាំង”, ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២; សេចក្តីព្រាងប្រតិចារិក, ថ្ងៃទី ១១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ទំព័រ ២; អនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលមានកម្មវត្ថុ “ការបង្គាប់ឱ្យដាក់សារណា”, ថ្ងៃទី ១២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E254។

សារណាមេធាវី អៀង សារី ស្តីពីបន្ទប់ឃុំខ្លួនអនុញ្ញាតឱ្យថតខ្សែអាត់សំឡេង និង/ឬ វីដេអូរបស់គាត់
នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួន ទំព័រ ២ នៃ ១៧
Original EN: 00869142-00869152

មួយ ដែលបានសម្រេចថា លោក អៀង សារី មានសមត្ថភាពចូលរួមប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពក្នុង ការការពារខ្លួន និងមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការចូលរួមសវនាការ^៣។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បានសម្រេចថា ខ្លួនអាចបង្គាប់ឱ្យលោក អៀង សារី ចូលរួមតាមរយៈមធ្យោបាយសោតទស្សន៍ពី បន្ទប់ឃុំខ្លួន ដើម្បីជាផលប្រយោជន៍នៃយុត្តិធម៌ និងបានផ្តល់ការជូនដំណឹងទៅភាគីថាខ្លួនអាចប្រើ ប្រាស់មធ្យោបាយនេះ “នៅពេលដែលមិនមានមូលដ្ឋានផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រណាមួយដើម្បីធ្វើជាយុត្តិ កម្មចំពោះអវត្តមានរបស់ជនជាប់ចោទពីកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ប៉ុន្តែនៅពេលដែលវត្តមានរបស់ជន ជាប់ចោទនៅក្នុងបន្ទប់សវនាការ អាចនឹងផ្ទុយពីស្ថានភាពផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្ររបស់គាត់ និង/ឬផ្ទុយនឹង ការប្រព្រឹត្តិទៅឱ្យបានឆាប់រហ័សនៃការជំនុំជម្រះ”^៤។ ដោយសារតែបន្ទប់ឃុំខ្លួនខាងក្រោមសាល សវនាការអាចចេញចូលបានគ្រប់ពេលវេលាទាំងអស់ ដោយសមាជិករបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី និងអង្គការពេទ្យរបស់ អ.វ.ត.ក “អង្គជំនុំជម្រះមិនយល់ឃើញថាការថតរូបភាពពីបន្ទប់ឃុំខ្លួន ខាងក្រោមសាលសវនាការបន្តមកសាលសវនាការ មានភាពចាំបាច់ដើម្បីធានាបានថា ជនជាប់ ចោទត្រូវបានតាមដានយ៉ាងសមស្របនោះទេ”^៥។

២. កាលពីថ្ងៃទី ៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ លោក អៀង សារី បានដកលិខិតលះបង់សិទ្ធិ^៦ ដែលគាត់បាន ចេញ ក្នុងការមានវត្តមានក្នុងអំឡុងពេលនៃសក្ខីកម្មរបស់សាក្សី និងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយ ចំនួន។ គាត់បានជូនដំណឹងទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងថាគាត់បានមានចេតនាអនុវត្តសិទ្ធិមាន វត្តមានរបស់គាត់នៅក្នុងបន្ទប់សវនាការ ក្នុងអំឡុងពេលផ្តល់សក្ខីកម្មរបស់សាក្សីទាំងអស់^៧។

³ សេចក្តីសម្រេចស្តីពីសម្បទាជនជាប់ចោទ អៀង សារី ក្នុងការចូលរួមសវនាការ, ថ្ងៃទី ២៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E238/9។

⁴ ដូចខាងលើ, កថាខណ្ឌ ៣៧។

⁵ ដូចខាងលើ, កថាខណ្ឌ ៣៦។

⁶ ពាក្យសុំលះបង់សិទ្ធិមានវត្តមានក្នុងកិច្ចដំណើរការសវនាការរបស់លោក អៀង សារី, ថ្ងៃទី ១៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E229; ពាក្យសុំលះបង់សិទ្ធិមានវត្តមានក្នុងកិច្ចដំណើរការសវនាការរបស់លោក អៀង សារី, ថ្ងៃទី ១ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E237; ពាក្យសុំលះបង់សិទ្ធិមានវត្តមានក្នុងកិច្ចដំណើរការសវនាការរបស់លោក អៀង សារី, ថ្ងៃទី ៣០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E237/1។

⁷ ការដកហូតលិខិតលះបង់សិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការមានវត្តមាន, ថ្ងៃទី ៣ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E237/2; ការជូនដំណឹងរបស់ អៀង សារី អំពីការដកពាក្យសុំលះបង់សិទ្ធិមានវត្តមានក្នុងអំឡុងការធ្វើសក្ខីកម្មរបស់ សាក្សី និងដើម បណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមួយចំនួន, ថ្ងៃទី ៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E249។

៣. កាលពីថ្ងៃទី ៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ នៅពេលដែលកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីសវនាការបានបន្ត លោក អៀង សារី ពុំត្រូវបាននាំខ្លួនចូលទៅក្នុងបន្ទប់សវនាការដូចដែលគាត់បានស្នើសុំឡើយ ប៉ុន្តែជំនួស មកវិញ គាត់ត្រូវបាននាំទៅកាន់បន្ទប់ឃុំខ្លួន។ សហមេធាវីអន្តរជាតិ Michael Karnavas បានស្នើ សុំឱ្យលោក អៀង សារី មានវត្តមានក្នុងបន្ទប់សវនាការ^៨។ ជាជម្រើសមួយទៀត លោក Karnavas បានស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បើកអេក្រង់កុំព្យូទ័រនៅក្នុងបន្ទប់សវនាការ ដើម្បីលោក អៀង សារី អាចត្រូវបានគេតាមដានពីបន្ទប់ឃុំខ្លួន^៩ ឬស្នើសុំឱ្យសមាជិកណាម្នាក់នៃ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីថតជាវីដេអូអំពីលោក អៀង សារី នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួននោះ^{១០}។ គោលបំណង នៃសំណើទាំងនេះគឺដើម្បីធានាបានថា មានកំណត់ត្រាអំពីស្ថានភាពរបស់លោក អៀង សារី^{១១}។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានបដិសេធមិនអនុញ្ញាតឱ្យលោក អៀង សារី មានវត្តមានក្នុងបន្ទប់ សវនាការ ឬថតលោក អៀង សារី ជាវីដេអូនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួន ដោយអង្គជំនុំជម្រះបាន សម្រេចថា “ខ្លួននឹងពឹងផ្អែកលើវេជ្ជបណ្ឌិតព្យាបាលរបស់គាត់ ក្នុងការពាំនាំការព្រួយបារម្ភណា មួយ អំពីស្ថានភាពផ្លូវកាយរបស់ អៀង សារី ឱ្យខ្លួនបានដឹង”^{១២}។ ជាថ្មីម្តងទៀត លោក Karnavas បានស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអនុញ្ញាតឱ្យសមាជិកមួយរូបរបស់មេធាវីការពារក្តី ថត វីដេអូ លោក អៀង សារី ដើម្បីធ្វើកំណត់ហេតុអំពីស្ថានភាពរបស់គាត់^{១៣}។ អង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូង បានឆ្លើយតបថា សមាជិកមួយរូបនៃក្រុមមេធាវីការពារក្តី អាចស្ថិតនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួន និង អាចពាំនាំការព្រួយបារម្ភនានាអំពីស្ថានភាពផ្លូវកាយរបស់លោក អៀង សារី ឱ្យវេជ្ជបណ្ឌិត ព្យាបាលរបស់គាត់បានដឹង^{១៤}។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានហាមឃាត់មិនឱ្យមេធាវីការពារក្តី ថតវីដេអូលោក អៀង សារី នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួន^{១៥}។

៤. កាលពីថ្ងៃទី ៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ លោក Karnavas បានជូនដំណឹងទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង

⁸ ប្រតិចារឹក, ថ្ងៃទី ៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E1/147.1, ទំព័រ ៤។

⁹ ដូចខាងលើ, ទំព័រ ៣ ដល់ ៤។

¹⁰ ដូចខាងលើ, ទំព័រ ៤, ទំព័រ ១៤។

¹¹ ដូចខាងលើ, ទំព័រ ៤ ដល់ ៥, ទំព័រ ១៣ ដល់ ១៤, ទំព័រ ២១។

¹² ដូចខាងលើ, ទំព័រ ១៩។

¹³ ដូចខាងលើ, ទំព័រ ២០ ដល់ ២១។

¹⁴ ដូចខាងលើ, ទំព័រ ២៧។

¹⁵ ដូចខាងលើ, ទំព័រ ២៧ ដល់ ២៨។

សារណាមួយរបស់ អៀង សារី ត្រូវបានដកចេញពីឯកសារសវនាការ និង/ឬ វីដេអូរបស់គាត់

នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួន

ទំព័រ ៤ នៃ ១៧

ថាមន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង បានស្ថិតនៅក្នុងបន្ទប់ឃុំឃាំងនោះជាមួយលោក អៀង សារី ដោយ បានធ្វើកំណត់សម្គាល់មួយចំនួន ហើយរបាយការណ៍មួយនឹងត្រូវបានដាក់ដោយផ្អែកតាមការ សង្កេតជាប្រចាំថ្ងៃរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង ដើម្បីមេធាវីការពារក្តីមានកំណត់ត្រាអំពីការ សង្កេតរបស់ខ្លួន¹⁶។ មេធាវីការពារក្តីបានចែកចាយលិខិតជូនដំណឹងទុកជាមុនចំនួនមួយច្បាប់អំពី សេចក្តីសង្កេតរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿងរបស់ខ្លួនអំពីលោក អៀង សារី កាលពីថ្ងៃទី ៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២¹⁷។ ក្រោយពេលសម្រាកដំបូងនៅពេលព្រឹក សហមេធាវីជាតិ អាង ឧត្តម បានជូន ដំណឹងទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងថា លោក អៀង សារី បានសម្រាន្តលក់ ក្នុងអំឡុងពេល សវនាការនៅពេលព្រឹក¹⁸។ ជំនួសមុខឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ចៅក្រម Cartwright បានគូស បញ្ជាក់ថា៖ “មានដំណោះស្រាយដ៏សាមញ្ញមួយគឺមន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿងរបស់លោកអាចដាស់ គាត់ឱ្យក្រោក...។ ការសម្រាន្តលក់អាចសបញ្ជាក់យ៉ាងសាមញ្ញថា អៀង សារី ពុំមានចំណាប់ អារម្មណ៍ដោយផ្ទាល់ចំពោះសក្ខីកម្មរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីរូបនេះ”¹⁹។

៥. កាលពីថ្ងៃទី ៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ មេធាវីការពារក្តីបានចែកចាយលិខិតជូនដំណឹងជាមុនអំពីសេចក្តី សង្កេតរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿងរបស់ខ្លួនអំពីលោក អៀង សារី កាលពីមួយថ្ងៃមុន²⁰។ វេជ្ជ បណ្ឌិត លីម ស៊ីវត្តា បានគូសបញ្ជាក់ប្រាប់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿងថា គាត់ពុំអាចវាយតម្លៃ សមត្ថភាពផ្នែកស្មារតីរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការតាមដានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបានឡើយ ដោយហេតុថាគាត់ពុំមានជាវេជ្ជបណ្ឌិតឯកទេសជំងឺផ្លូវចិត្ត²¹។

៦. កាលពីថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ មេធាវីការពារក្តីបានចែកចាយលិខិតជូនដំណឹងជាមុនអំពីសេចក្តី

¹⁶ ប្រតិចារិក, ថ្ងៃទី ៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E1/148.1, ទំព័រ ២។
¹⁷ តារាងពេលវេលានៃការសង្កេតលើបញ្ហាសុខភាពរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការតាមដានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងចូលរួម ជាមួយមេធាវីការពារក្តីរបស់ខ្លួន នៅថ្ងៃទី ៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ថ្ងៃទី ៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E248/2.1។
¹⁸ ប្រតិចារិក, ថ្ងៃទី ៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E1/148.1, ទំព័រ ៣៦ ដល់ ៣៧។
¹⁹ ដូចខាងលើ, ទំព័រ ៣៨។
²⁰ តារាងពេលវេលានៃការសង្កេតលើបញ្ហាសុខភាពរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការតាមដានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងចូលរួម ជាមួយមេធាវីការពារក្តីរបស់ខ្លួន នៅថ្ងៃទី ៥ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E248.1។
²¹ ដូចខាងលើ, ពីម៉ោង ៨:៥៥ ដល់ ៩:១០ ព្រឹក។

សង្កេតរបស់មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿងរបស់ខ្លួន អំពីលោក អៀង សារី កាលពីថ្ងៃមុន²²។ សេចក្តីសង្កេតនេះបានគូសបញ្ជាក់ថា វេជ្ជបណ្ឌិត លីម ស៊ីវុត្តា បានមានប្រសាសន៍ថា គាត់ពុំមានសមត្ថភាពដើម្បីវាយតម្លៃអំពីសមត្ថភាពរបស់ អៀង សារី ក្នុងការតាមដានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីបានឡើយ²³។ នៅថ្ងៃដដែល មេធាវីការពារក្តីបានទទួលសារអេឡិចត្រូនិកមួយច្បាប់ពីសំណាក់មន្ត្រីច្បាប់នៃអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលបានបង្គាប់ឱ្យមេធាវីការពារក្តីបញ្ឈប់ការថតខ្សែអាត់សំឡេងរបស់លោក អៀង សារី និងកិច្ចសន្ទនារបស់មេធាវីការពារក្តីជាមួយវេជ្ជបណ្ឌិតព្យាបាលរបស់គាត់ជាបន្ទាន់ និងបានបង្គាប់ឱ្យមេធាវីការពារក្តីស្នើសុំការអនុញ្ញាតដោយអនុលោមតាមវិធាន ៩២ ដើម្បីបន្តការថតជាខ្សែអាត់សំឡេងទាំងនេះ។ សារអេឡិចត្រូនិកនេះបានគូសបញ្ជាក់ទៀតថា “ការធ្វើសេចក្តីសង្កេតណាមួយរបៀបនេះតទៅទៀតអំពីស្ថានភាពរបស់ អៀង សារី ទោះជាធ្វើឡើងតាមរយៈការថតជាខ្សែអាត់សំឡេង ការថតជាវីដេអូ ការសង្កេតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ឬតាមមធ្យោបាយផ្សេងៗទៀតនេះក្តី ត្រូវបានហាមឃាត់រហូតដល់ពេលមានការសម្រេចទៅលើលទ្ធភាពនៃការអនុញ្ញាតឱ្យមានការអនុវត្តបែបនេះ ដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង”²⁴។

II. ច្បាប់ និងទន្ទឹមគ្នា

- ក. សិទ្ធិរបស់មេធាវីការពារក្តីក្នុងការធ្វើកំណត់ត្រាអំពីការសង្កេតលើលោក អៀង សារី ស្ថិតនៅក្នុងសិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការរៀបចំការការពារខ្លួន និងកាតព្វកិច្ចរបស់មេធាវីការពារក្តីក្នុងការអនុវត្តដោយមានការយកចិត្តទុកដាក់ត្រឹមត្រូវ និងការពារផលប្រយោជន៍គតិយុត្តិរបស់គាត់
- ៧. លោក អៀង សារី មានសិទ្ធិជាសារវន្តក្នុងការរៀបចំការការពារខ្លួន និងការជួយជ្រោមជ្រែងពីមេធាវីការពារក្តីដើម្បីរៀបចំការការពារខ្លួន។ សិទ្ធិទាំងនេះត្រូវបានធានាចំពោះគាត់តាមរយៈរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា²⁵, កិច្ចព្រមព្រៀង²⁶ ច្បាប់បង្កើត អ.វ.ត.ក²⁷ កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពី

²² តារាងពេលវេលានៃការសង្កេតលើបញ្ហាសុខភាពរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការតាមដានកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី និងចូលរួមជាមួយមេធាវីការពារក្តីរបស់ខ្លួន នៅថ្ងៃទី ៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E248/1.1។

²³ ដូចខាងលើ, ពីម៉ោង ១០:៣៦ ដល់ ១០:៣៩ ព្រឹក។

²⁴ សារអេឡិចត្រូនិករបស់មន្ត្រីច្បាប់របស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង “យោង ៖ លិខិតរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តី អៀង សារី ឆ្លើយតបទៅនឹងរបាយការណ៍ពីមន្ត្រីឃុំឃាំង”, ថ្ងៃទី ៧ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ថ្ងៃទី ១២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, សារអេឡិចត្រូនិកនេះត្រូវបានជូនដំណឹងដល់ភាគីទាំងអស់ក្នុងទម្រង់ជាអនុស្សាវរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង។ សូមមើល ឯកសារ E254។

²⁵ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, មាត្រា ៣១, មាត្រា ៣៨។

សិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ²⁸ និងសេចក្តីប្រកាសជាសកលអំពីសិទ្ធិមនុស្ស²⁹។ សិទ្ធិទាំងនេះក៏ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលយ៉ាងជាក់លាក់នៅក្នុងអនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស និងសេរីភាពជាសារវ័ន្ត³⁰។

៨. ផ្នែកសំខាន់នៃសិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការរៀបចំការការពារខ្លួន (និងសិទ្ធិរបស់គាត់ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះប្រកបដោយយុត្តិធម៌) គឺជាសិទ្ធិក្នុងការធ្វើកំណត់ត្រា³¹។ ការធ្វើកំណត់ត្រាមានគោលបំណង ២ ៖ គោលបំណងទីមួយគឺដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមានភស្តុតាងទាំងអស់ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយផ្ទាល់មាត់ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ភាគីនៅចំពោះមុខខ្លួន នៅពេលខ្លួនប្រជុំពិភាក្សាសម្រេច មុនពេលចេញសេចក្តីសម្រេច ឬសាលក្រម ណាមួយ ហើយគោលបំណងទីពីរគឺដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យ អៀង សារី ធ្វើកំណត់ត្រាដើម ត្រឹមត្រូវ និងដែលអាចផ្ទៀងផ្ទាត់បាន និងរក្សាទុកកំហុសនានារបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ប្រសិនបើបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានដាក់ ដើម្បីឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលមានភស្តុតាងទាំងអស់ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានដោយផ្ទាល់មាត់ និងសេចក្តីសន្និដ្ឋានជាលាយលក្ខណ៍អក្សររបស់ភាគីនៅចំពោះមុខខ្លួន នៅពេលអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលពិនិត្យមើល

²⁶ កិច្ចព្រមព្រៀង, មាត្រា ១៣(១)។
²⁷ ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក, មាត្រា ៣៥ ថ្មី(ខ), (ឃ)។
²⁸ កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR), មាត្រា ១៤(៣)(ខ), (ឃ)។
²⁹ សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស (UDHR), មាត្រា ១១(១)។
³⁰ អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស (ECHR), មាត្រា ៦(៣)។
³¹ សូមមើល គោលការណ៍ទីក្រុង Siracusa ស្តីពីបទប្បញ្ញត្តិអាជ្ញាយុកាល និងដីប្បញ្ញត្តិ នៅក្នុងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ, គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស, សេចក្តីជូនដំណឹងផ្ទាល់មាត់ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ សីហា ឆ្នាំ ១៩៨៤ ពីគណៈអធិប្រតិភូនៃប្រទេសហូឡង់ធ្វើជូនការិយាល័យអង្គការសហប្រជាជាតិ ក្នុងទីក្រុងហ្សឺណែវ ដោយចំណារធ្វើជូនអគ្គលេខាធិការ, UN Doc. E/CN.4/1985/4, ឧបសម្ព័ន្ធ, ថ្ងៃទី ២៨ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៨៤, កថាខណ្ឌ ៧០ (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម) ៖ បើទោះបីជា ... សិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយត្រឹមត្រូវ និងជាសាធារណៈក្នុងការកំណត់បទចោទឧក្រិដ្ឋកម្មមួយ (មាត្រា ១៤) អាចគោរពទៅតាមអាជ្ញាយុកាលធម្មនុប ប្រសិនបើមានតម្រូវដ៏តឹងរឹងពី ស្ថានភាពបន្ទាន់ណាមួយនោះ, ការបដិសេធសិទ្ធិមួយចំនួនដែលមានលក្ខណៈជាសារវ័ន្តចំពោះសេចក្តីផ្តើមរបស់មនុស្សជាតិ អាចគ្មានភាពចាំបាច់ជាដាច់ខាតនៅក្នុងភាពបន្ទាន់ដែលអាចកើតមាន និងការគោរពសិទ្ធិទាំងនេះគឺជាការចាំបាច់ដើម្បីធានាសិទ្ធិដែលមិនអាចតវ៉ា និងផ្តល់ការដោះស្រាយដោយស្របច្បាប់ទៅនឹងការរំលោភសិទ្ធិទាំងនេះ។ ជាពិសេស ៖ ... (ជ) កំណត់ហេតុគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធី ត្រូវតែរក្សាទុកនៅគ្រប់កាលៈទេសៈទាំងអស់។

ការអនុវត្តរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង³²។

៩. អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសម្រេចថា សិទ្ធិក្នុងការថតខ្សែអាត់សំឡេង និង/ឬ ថតជាវីដេអូ អំពីលោក អៀង សារី គឺជាផ្នែកមួយនៃសិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី ដើម្បីមានមធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការ រៀបចំការការពារខ្លួន³³។ សំអាងហេតុ និងសេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះផ្តល់ការណែនាំ ផ្ទាល់ ទៅអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បើទោះបីជាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានសម្រេច ដូចតាម ការបញ្ជាក់របស់ចៅក្រម Cartwright ដែលថា សេចក្តីសម្រេចរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះ “ហាក់ដូច ជាផ្តល់ការណែនាំណាមួយពាក់ព័ន្ធនឹងទម្លាប់អនុវត្តជាក់លាក់ ដែលមិនទាន់មានការឯកភាពគ្នា នៅទីនេះ”³⁴។ “ទម្លាប់អនុវត្តជាក់លាក់ដែលមិនទាន់មានការឯកភាពគ្នា” ដែលជាការថតខ្សែ អាត់សំឡេងរបស់លោក អៀង សារី និង/ឬ ការថតលោក អៀង សារី ជាវីដេអូរបស់មេធាវី ការពារក្តី ជាមូលដ្ឋានគឺជាទម្លាប់អនុវត្តតែមួយនៅទីនេះ ដូចកាលពីនៅក្នុងដំណាក់កាល បុរេវិនិច្ឆ័យ ផងដែរ។ សិទ្ធិទាំងឡាយដែលត្រូវបានមេធាវីការពារក្តីអនុវត្តនៅក្នុងដំណាក់កាល មុនការជំនុំជម្រះ បន្តអនុវត្តនៅដំណាក់កាលជំនុំជម្រះនេះ។ ជាការពុំសមហេតុផល និងខុសទំនង ក្នុងការសន្និដ្ឋានថា ការរៀបចំការការពារខ្លួនរបស់ជនជាប់ចោទ បញ្ចប់នៅពេលចាប់ផ្តើមកិច្ច ដំណើរការនីតិវិធីជំនុំជម្រះ³⁵។ អំណះអំណាងណាមួយផ្ទុយពីនេះ សបញ្ជាក់អំពីកង្វះទាំងស្រុងនូវ

³² ការបង្ហាញពីគោលបំណងនៃការធ្វើកំណត់ហេតុដើម្បីរក្សាទុកកំហុសឆ្គងជាប្រយោជន៍ដល់ការពិនិត្យឡើងវិញសម្រាប់ បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍, ចៅក្រម Wiseman សាលាឧទ្ធរណ៍ថ្នាក់ស្រុកទី ៥ ក្នុងរដ្ឋ California បានកត់សម្គាល់ថា “នៅពេលអនុវត្ត ច្បាប់ឧទ្ធរណ៍ ត្រូវមានវិធានដែលមិនអាចកែប្រែបានចំនួនបី យ៉ាងតិច ៖ វិធានទីមួយ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ដើម្បីរៀបចំ កំណត់ហេតុឱ្យបានពេញលេញ, វិធានទីពីរ បើពុំមាននៅក្នុងកំណត់ហេតុ គឺមានន័យថាគ្មានអ្វីកើតឡើង និងវិធានទីបី នៅពេល មានការសង្ស័យ មើលវិធាន ១ និង ២”។ *Protect Our Water និងអ្នកផ្សេងទៀត ភ្នំមេរីនិង County of Merced*, 110 Cal. App. 4th 362, 364 (២០០៣)។

³³ សាលាដីកាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក អៀង សារី ប្រឆាំងនឹងដីកាបស់សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតសម្រេចបដិសេធសំណើ សុំអនុញ្ញាតថតយកសំឡេង/រូបភាពវីដេអូនៃការជួបជាមួយលោក អៀង សារី នៅក្នុងមន្ទីរឃុំឃាំង, ថ្ងៃទី ១១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១០ (“សាលាដីកាបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្តីពីការថតយកសំឡេង/វីដេអូ”), A371/2/12, កថាខណ្ឌ ៣៥, កថាខណ្ឌ ៣៩។

³⁴ សេចក្តីព្រាងប្រតិចារិក, ថ្ងៃទី ១១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២, ទំព័រ ២។

³⁵ មេធាវីការពារក្តីសកម្មម្នាក់ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចប្រកបដោយការយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ក្នុងការធ្វើកំណត់ហេតុតុលាការ, ជំទាស់ទៅនឹងការសម្រេចដែលត្រូវឱ្យសង្ស័យ និងកត់ត្រាកំហុសឆ្គងដើម្បីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍។ ជាទូទៅ កំហុសឆ្គងនៅកម្រិត សវនាការមិនអាចប្តឹងឧទ្ធរណ៍បានឡើយ ប្រសិនបើកំហុសឆ្គងទាំងនោះមិនត្រូវបានលើក និងកត់ត្រាទុកជាផ្នែកនៃ កំណត់ហេតុតុលាការទេនោះ។ *សូមមើល ឧទាហរណ៍, សំណុំរឿង កាំង ហ្គេកអ៊ាវ ហៅ ឌុច*, 001/18-07-2007/ECCC/SC, សារណាអស់ អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ដល់អនុញ្ញាតឱ្យថតខ្សែអាត់សំឡេង និង/ឬ វីដេអូរបស់គាត់

ការទទួលស្គាល់ភារកិច្ច និងកាតព្វកិច្ចរបស់មេធាវីការពារក្តី³⁶។

១. សិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការមានមធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីរៀបចំការការពារខ្លួន

១០. លោក អៀង សារី មានសិទ្ធិក្នុងការមានមធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីរៀបចំការការពារខ្លួន។ សិទ្ធិនេះត្រូវបានធានាតាមរយៈរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា³⁷ កិច្ចព្រមព្រៀង³⁸ ច្បាប់បង្កើតអ.វ.ត.ក³⁹ កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ⁴⁰ និងសេចក្តីប្រកាសជាសកលអំពីសិទ្ធិមនុស្ស⁴¹។ សិទ្ធិនេះក៏ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលយ៉ាងជាក់លាក់នៅក្នុង អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស⁴²។

១១. អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសម្រេចថា៖ “ការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ថតសំឡេង/រូបភាពវីដេអូ សម្រាប់គោលបំណងនៃការរៀបចំការការពារខ្លួននៅដំណាក់កាលបុរេវិនិច្ឆ័យរបស់ [លោក អៀង សារី] គឺជាមធ្យោបាយមួយសម្រាប់គោលបំណងត្រៀមរៀបចំការការពារក្តី”⁴³។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសម្រេចទៀតថាការអនុញ្ញាតឱ្យមានការថតសំឡេង/រូបភាពវីដេអូ នឹងធានាថាលោក អៀង សារី ទទួលបានការត្រៀមលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់តាមតម្រូវការរបស់គាត់⁴⁴។ ត្រង់ចំណុចនេះ ការអនុញ្ញាតឱ្យមានការថតខ្សែអាត់សំឡេង/វីដេអូ នៅដំណាក់កាលជំនុំជម្រះ ក៏ធានាស្រដៀងគ្នាថាលោក អៀង សារី មានមធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីរៀបចំការការពារខ្លួន ដោយហេតុថាវាអនុញ្ញាតឱ្យ

សាលដីកាលើបណ្តឹងសាទុក្ខ, ថ្ងៃទី ៣ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១២, កថាខណ្ឌ ២០, ដែលទាមទារដោយប្រយោលឱ្យកាត់ត្រាទុកកំហុសឆ្គងនានានៅក្នុងកំណត់ហេតុតុលាការ។

³⁶ វាអាចជាការអនុវត្តមួយក្នុងតុលាការកម្ពុជាដែលមេធាវីការពារក្តីមិនពុំសូវឆ្លើយយ៉ាងសកម្ម ហើយគោរពតាមការសម្រេចផ្អែកលើចំណូលចិត្តរបស់ចៅក្រម។ វាមិនមែនជាការអនុវត្តនៅក្នុងយុត្តាធិការក្នុងស្រុក ឬតុលាការអន្តរជាតិដែលត្រូវបង្កើតឡើងឬមានការចូលរួមពីអង្គការសហប្រជាជាតិដែលមានការគោរពវិធានច្បាប់យ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ ដូចគ្នានោះទេ។

³⁷ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, មាត្រា ៣១, មាត្រា ៣៨។

³⁸ កិច្ចព្រមព្រៀង, មាត្រា ១៣(១)។

³⁹ ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក, មាត្រា ៣៥ ថ្មី(ខ)។

⁴⁰ កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR), មាត្រា ១៤(៣)(ខ)។

⁴¹ សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស (UDHR), មាត្រា ១១(១)។

⁴² អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស (ECHR), មាត្រា ៦(៣)(ខ)។

⁴³ សាលដីការបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្តីពីការថតយកសំឡេង/វីដេអូ, កថាខណ្ឌ ៣៥។

⁴⁴ ដូចខាងលើ។

គាត់ធ្វើកំណត់ត្រា។

១២. គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស ដែលជាស្ថាប័នរបស់អ្នកជំនាញឯករាជ្យដែលតាមដានការអនុវត្ត កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ របស់ប្រទេសដែលជាភាគី (ដូចជា កម្ពុជា ជាដើម)⁴⁵ ផ្តល់និយមន័យសិទ្ធិដើម្បីទទួលបាន “មធ្យោបាយគ្រប់គ្រាន់” ថ្វីត្បែងបញ្ចូលទាំងសិទ្ធិពិនិត្យឯកសារ និងភស្តុតាងផ្សេងៗ រួមទាំងឯកសារសម្ភារៈទាំងអស់ ដែលជាភស្តុតាងដោះបន្ទុក⁴⁶។ ឯកសារសម្ភារៈដោះបន្ទុក “ត្រូវត្រូវបានយល់ថាជាឯកសារសម្ភារៈនានាដែលពុំរួមបញ្ចូលត្រឹមតែឯកសារសម្ភារៈដែលបញ្ជាក់អំពីភាពគ្មានទោសមួយមុខឡើយ ប៉ុន្តែរួមបញ្ចូលទាំង ភស្តុតាងផ្សេងៗដែលអាចជួយដល់មេធាវីការពារក្តី ទៀតផង (ឧទាហរណ៍ ការបញ្ជាក់នានា ថាចម្លើយសារភាពណាមួយពុំមែនជាចម្លើយដោយស្ម័គ្រចិត្ត)”⁴⁷។ មេធាវីការពារក្តីសូមអះអាងថា “ភស្តុតាងផ្សេងៗដែលអាចជួយដល់មេធាវីការពារក្តី” រួមបញ្ចូលនូវសេចក្តីសង្កេតរបស់មេធាវីការពារក្តីអំពីស្ថានភាពរបស់លោក អៀង សារី។

១៣. បើទោះបីជាកិច្ចព្រមព្រៀង ច្បាប់បង្កើត អ.វ.ត.ក និងកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ ពុំអនុញ្ញាតជាក់លាក់ឱ្យមេធាវីការពារក្តីមានសិទ្ធិដើម្បីប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ថតក្នុងការត្រៀមរៀបចំការការពារខ្លួនរបស់លោក អៀង សារី ក៏ដោយ ក៏នេះពុំមានន័យថាសិទ្ធិនេះពុំត្រូវបានអនុញ្ញាតទាំងស្រុងដោយកតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយឡើយ⁴⁸។ ដូចដែលអង្គបុរេជំនុំជម្រះបានទទួលស្គាល់ “ការបកស្រាយអំពីសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទចង្អៀតបែបនេះគឺពុំស្របនឹងកម្មវត្ថុ និងគោលបំណងនៃការធានាឱ្យមានការជំនុំជម្រះក្តីប្រកបដោយយុត្តិ

⁴⁵ សូមមើល ការិយាល័យឧត្តមស្នងការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស, គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស, គេហទំព័រ : <http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrc/>។ ប្រទេសកម្ពុជាបានចុះហត្ថលេខាលើ កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) នៅថ្ងៃទី ១៧ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៨០ និងចូលជាសមាជិកនៃកតិកាសញ្ញានេះ នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ១៩៩២។ សូមមើល កម្រងសន្ធិសញ្ញារបស់អង្គការសហប្រជាជាតិដែលមាននៅ : http://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsq_no=IV-4&chapter=4&lang=en#3។

⁴⁶ គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្ស, យោបល់ទូទៅ លេខ ៣២, មាត្រា ១៤ : សិទ្ធិភាពស្មើគ្នាចំពោះមុខតុលាការ និងសាលាជម្រះក្តី និងទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌, CCPR/C/GC/32, ថ្ងៃទី ២៣ ខែ សីហា ឆ្នាំ ២០០៧, កថាខណ្ឌ ៣៣ (“យោបល់ទូទៅ លេខ ៣២”)។

⁴⁷ ដូចខាងលើ (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម)។

⁴⁸ សាលដីការបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្តីពីការថតយកសំឡេង/វីដេអូ, កថាខណ្ឌ ៣៣។

ធម៌នោះឡើយ”⁴⁹។ ត្រង់ចំណុចនេះ គ្មានហេតុផលសមស្របដែលពុំអាចប្រកែកបាន ចំពោះការ រារាំងមិនឱ្យមេធាវីការពារក្តី ចងក្រងកំណត់ត្រាដ៏ត្រឹមត្រូវ និងប្រកបដោយតម្លាភាពក្នុងពេល ដំណាលគ្នាជាមួយសវនាការ។

១៤. គណៈកម្មាធិការសិទ្ធិមនុស្សបានសង្កេតឃើញថា “ត្រូវធានាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនូវលទ្ធភាព នៃការពិនិត្យមើលកិច្ចការរដ្ឋបាលតុលាការ... ដើម្បីធានាបានថាពុំមានបុគ្គលណាម្នាក់ត្រូវបានដក ហូតសិទ្ធិរបស់ពួកគាត់ក្នុងការទាមទារយុត្តិធម៌ឡើយនៅក្នុងអាណត្តិនៃនីតិវិធី”⁵⁰។ ខ្លឹមសារនៃ ពាក្យពេចន៍នេះ ស្របជាមួយនឹងការសម្រេចម្តងហើយម្តងទៀតរបស់តុលាការសិទ្ធិមនុស្សអឺរ៉ុប ពាក់ព័ន្ធនឹងការធានាអំពីការជំនុំជម្រះប្រកបដោយយុត្តិធម៌ដែលថា៖ “អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីសិទ្ធិ មនុស្ស និងសេរីភាពជាសារវ័ន្ត ពុំត្រឹមតែមានចេតនាធានានូវសិទ្ធិតាមការសន្មត ឬសិទ្ធិពុំជាក់លាក់ មួយមុខឡើយ ប៉ុន្តែរួមបញ្ចូលទាំងសិទ្ធិនានាដែលជាសិទ្ធិជាក់ស្តែង និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព”⁵¹ ទៀតផង។ អ.វ.ត.ក បានយោងទៅដល់អនុសញ្ញាខាងលើនេះក្នុងន័យឯកភាពចំនួនជាច្រើន លើក⁵²។ គេត្រូវបកស្រាយ និងអនុវត្តស្រដៀងនេះចំពោះក្របខណ្ឌគតិយុត្តនៅ អ.វ.ត.ក ដើម្បី ធានាអំពីសិទ្ធិ ដែលជាសិទ្ធិជាក់ស្តែង និងជាសិទ្ធិប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ ជាការពិត វិធាន ២១ (១) តម្រូវឱ្យអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បកស្រាយក្របខណ្ឌគតិយុត្តិនៃ អ.វ.ត.ក ដើម្បីការពារ ជាប់ជាទិចនូវផលប្រយោជន៍របស់ជនជាប់ចោទ និងធានាបាននូវសុច្ឆន្ទភាពគតិយុត្តិ និងតម្លាភាព។

⁴⁹ ដូចខាងលើ, កថាខណ្ឌ ៣១។

⁵⁰ យោបល់ទូទៅ លេខ ៣២, កថាខណ្ឌ ៩។

⁵¹ Airey ភទល់នឹង Ireland, បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លេខ 6289/73, សាលដីកា, ថ្ងៃទី ៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៧៩, កថាខណ្ឌ ២៤ (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម)។ សូមមើលផងដែរ រៀងក្តី Kutic ភទល់នឹង Croatia, បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លេខ 48778/99, សាលដីកា, ថ្ងៃទី ១ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០២, កថាខណ្ឌ ២៥; Sukhorubchenko ភទល់នឹង Russia, បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លេខ 69315/01, សាលដីកា, ថ្ងៃទី ១០ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៥, កថាខណ្ឌ ៤៣; Galstyan ភទល់នឹង Armenia, បណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ លេខ 26986/03, សាលដីកា, ថ្ងៃទី ១៥ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៧ (“Galstyan ភទល់នឹង Armenia”), កថាខណ្ឌ ៨១។

⁵² សូមមើល ឧទាហរណ៍ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើសុំឱ្យចាត់ការជាបន្ទាន់ តាមវិធាន ៣៥ នៃវិធានផ្ទៃក្នុង, ថ្ងៃទី ១១ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E176/2, កថាខណ្ឌ ១៦ ដល់ ១៨; សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងដិតចិត្តចំពោះចៅក្រម, ថ្ងៃទី ៩ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១២, ឯកសារ E171/2, កថាខណ្ឌ ១៤; សាលដីការបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្តីពីការថតសំឡេង/វីដេអូ, កថាខណ្ឌ ៣២; សាលដីការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់សហមេធាវីការពារក្តី អៀង ធីរិទ្ធ ប្រឆាំងនឹង “ដីកាសម្រេចលើសំណើសុំបញ្ជាក់កិច្ចស៊ើប សួររបស់សហមេធាវីការពារក្តី អៀង ធីរិទ្ធ” ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១០, ថ្ងៃទី ១៤ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១០, ឯកសារ D353/2/3, កថាខណ្ឌ ២៤ ដល់ ២៦។

សារធារម្សប់ អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ដែលអនុញ្ញាតឱ្យថតសំឡេងសំឡេង និង/ឬ វីដេអូរបស់គាត់
នៅក្នុងបន្ទប់ឃុំខ្លួន ទំព័រ ១១ នៃ ១៧
Original EN: 00869142-00869152

១៥. មេធាវីការពារក្តីមានសិទ្ធិបំពេញកិច្ចការចម្បងៗ ដែលចាំបាច់ដើម្បីរៀបចំការការពារខ្លួន និងការពារសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌របស់លោក លោក អៀង សារី⁵³។ សិទ្ធិទាំងនេះរួមមានសិទ្ធិធ្វើការថតសម្លេង និង/ឬ រូបវីដេអូអំពីការសង្កេតតាមដានរបស់លោក អៀង សារី និងថតសន្ទនារវាងមេធាវីការពារក្តីជាមួយវេជ្ជបណ្ឌិតកំពុងព្យាបាលរូបគាត់ ប្រសិនបើវេជ្ជបណ្ឌិតទាំងនេះយល់ព្រម។ មេធាវីការពារក្តីត្រូវទទួលបានឱកាសដើម្បីត្រៀមរៀបចំការការពារលោក អៀង សារី និងលើកឡើងនូវទង្វើករណីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង⁵⁴។ ទង្វើករណីបែបនេះនឹងគ្របដណ្តប់លើបញ្ហាថាតើ លោក អៀង សារី អាចមានលទ្ធភាពពេញលេញទទួលបានសិទ្ធិជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ដែរឬយ៉ាងណា និងថាតើគាត់ទទួលបានសិទ្ធិទាំងនេះជានិរន្តរ៍ ឬទៅតាមកាលវេលា ដោយហេតុថា សិទ្ធិរបស់គាត់ត្រូវបានបដិសេធរួចមកហើយ។

១៦. គ្មានអ្វីដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងលោក អៀង សារី ជាងបញ្ហាសុខភាព និងសម្បទារបស់គាត់ដើម្បីចូលរួមក្នុងសវនាការនោះទេ។ ដូចដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និង ក.ស.ព បានទទួលស្គាល់រួចមកហើយថា ស្ថានភាពសុខភាពរបស់លោក អៀង សារី អាចមានការប្រែប្រួលពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃបាន⁵⁵។ មេធាវីការពារក្តីសូមលើកឡើងថា ស្ថានភាពសុខភាពរបស់គាត់ អាច

⁵³ សូមមើល សាលដីការរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្តីពីការថតសំឡេង/វីដេអូ កថាខណ្ឌ ៣២, ដកស្រង់តាមត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធពីរឿងក្តីរវាង Galstyan តទល់នឹង Armenia កថាខណ្ឌ ៨៤៖ “មាត្រា ៦ និងមាត្រា ៣(ខ) [សិទ្ធិមានពេលវេលា និងលក្ខណៈគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីរៀបចំការការពារខ្លួន] ... បង្ហាញថា សកម្មភាពសំខាន់របស់មេធាវីការពារជំនួស [ជនជាប់ចោទ] អាចមានសកម្មភាពគ្រប់យ៉ាងដែល “ចាំបាច់” ដើម្បីរៀបចំខ្លួនសម្រាប់ការជំនុំជម្រះ”។

⁵⁴ សូមមើលរឿងក្តីរវាង Galstyan តទល់នឹង Armenia កថាខណ្ឌ ៨៤ (គូសបញ្ជាក់បន្ថែម) ៖ “ជនជាប់ចោទត្រូវមានឱកាសដើម្បីរៀបចំការការពារក្តីរបស់ខ្លួនតាមវិធីមួយសមស្រប និងគ្មានការរឹតត្បិតដល់លទ្ធភាពផ្តល់ទង្វើករណីការពារក្តីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នៅចំពោះមុខតុលាការ”។ សូមមើលផងដែរ សាលដីការរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្តីពីការថតយកសំឡេង/វីដេអូ កថាខណ្ឌ ៣២។

⁵⁵ ប្រតិចារិក ចុះថ្ងៃទី ៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ ឯកសារ E1/147.1 ទំព័រ ១៧ ដល់ ១៨ ៖ “[ចៅក្រម Cartwright] ៖ ដោយយកចំណុចនេះជាចំណុចចាប់ផ្តើមរបស់ខ្លួន [សាស្ត្រាចារ្យ Campbell] ទោះជាយ៉ាងណា បានបញ្ជាក់ថា ស្ថានភាពសុខភាពផ្លូវកាយរបស់ លោក អៀង សារី អាចមានការប្រែប្រួលយ៉ាងខ្លាំងពីម្តងម្កាល និងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដឹងពីបញ្ហានេះ និងដឹងពីតួនាទីរបស់ខ្លួនក្នុងការពិចារណាជាប្រចាំលើស្ថានភាពសុខភាពរាងកាយរបស់គាត់”។ ដូចជើងទំព័រយោងខាងលើ ទំព័រ ១០ ៖ “[លោក Smith ជំនួយការជាន់ខ្ពស់ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា]៖ លោកជ្រាបហើយថា ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញាតែងបាននិយាយជានិច្ចថា សុខភាពរបស់លោកអៀង សារី មានលក្ខណៈមិនរឹងមាំទេ ហើយលោកវេជ្ជបណ្ឌិតក៏បាននិយាយដូច្នោះដែរ ប៉ុន្តែ សុខភាពនេះត្រូវតែពិនិត្យប្រចាំថ្ងៃ”។

សារណាអស់ អៀង សារី ស្តីពីការបំពេញកិច្ចការចម្បងៗរបស់លោក អៀង សារី មិនរឹងមាំទេ និង/ឬ មិនជម្រុះសាត់

ប្រែប្រួលពីមួយម៉ោងទៅមួយម៉ោង ឬពីមួយរយៈទៅមួយរយៈបាន⁵⁶។ ការព្រួយបារម្ភទាក់ទង
ទៅនឹងសុខភាព និងសម្បទារបស់លោក អៀង សារី នឹងបន្តកើតមានតទៅទៀត។ ដោយសារតែ
មូលហេតុនេះហើយ ទើបមេធាវីការពារក្តីស្នើសុំឱ្យធ្វើការថតសម្លេង និង/ឬ រូបភាពវីដេអូ នូវការ
សង្កេតតាមដានរបស់ខ្លួនចំពោះលោក អៀង សារី។

**២. សិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី ដើម្បីការពារខ្លួនគាត់ តាមរយៈជំនួយរបស់
មេធាវីការពារក្តី**

- ១៧. លោក អៀង សារី មានសិទ្ធិការពារខ្លួនគាត់ផ្ទាល់ តាមរយៈជំនួយការរបស់មេធាវីការពារក្តី។ សិទ្ធិ
នេះត្រូវបានធានាចំពោះរូបគាត់ ដោយរដ្ឋធម្មនុញ្ញកម្ពុជា⁵⁷ កិច្ចព្រមព្រៀង⁵⁸ ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត
អ.វ.ត.ក⁵⁹ កតិកាសញ្ញាស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ⁶⁰ និងសេចក្តីប្រកាស
ជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស⁶¹។ សិទ្ធិនេះក៏ត្រូវបានយកមកចែងបញ្ចូលក្នុងអនុសញ្ញាទ្វីបអឺរ៉ុបស្តីពី
សិទ្ធិមនុស្ស⁶²។
- ១៨. មេធាវីការពារក្តីមានកាតព្វកិច្ចការពារផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់លោក អៀង សារី ដោយ
ការជួយដល់រូបគាត់តាមរយៈ “មធ្យោបាយសមស្របទាំងអស់ និងការចាត់វិធានការតាមផ្លូវច្បាប់
ដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍របស់គាត់”⁶³។ កាតព្វកិច្ចទាំងនេះ រួមមានជាចំណាត់ថ្នាក់

⁵⁶ ដូចជើងទំព័រយោងខាងលើ ទំព័រ ១២ ដល់ ១៣។

⁵⁷ មាត្រា ៣១ នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ចែងថា៖ “សិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទដែលមានចែងនៅក្នុងមាត្រា ១៤ និង
មាត្រា ១៥ [កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ] ត្រូវតែគោរព នៅក្នុងអំឡុងពេលជំនុំជម្រះក្តីទាំងមូល”
និងចែងពីសិទ្ធិត្រូវមានមេធាវីការពារក្តី។

⁵⁸ កិច្ចព្រមព្រៀង មាត្រា ១៣(១)។

⁵⁹ ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត អ.វ.ត.ក, មាត្រា ៣៥ ថ្មី (ឃ)។

⁶⁰ កតិកាសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយ (ICCPR) មាត្រា ១៤(៣)(ឃ)។

⁶¹ សេចក្តីប្រកាសជាសកលស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស (UDHR) មាត្រា ១១(១)។

⁶² អនុសញ្ញាអឺរ៉ុបស្តីពីការការពារសិទ្ធិមនុស្ស (ECHR) មាត្រា ៦(៣)(ឃ)។

⁶³ គោលការណ៍គ្រឹះរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពី តួនាទីរបស់មេធាវី ដែលបានអនុម័តដោយមហាសន្និបាតអង្គការសហ
ប្រជាជាតិលើកទី ៨ ស្តីពីការបង្កាបទងក្រិដ្ឋ និងការប្រព្រឹត្តទៅលើជនប្រព្រឹត្តបទល្មើស ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែ សីហា ដល់ថ្ងៃទី ៧
ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩០, គោលការណ៍ ១៣(ក)* (“គោលការណ៍គ្រឹះស្តីពីតួនាទីរបស់មេធាវី”)។ សូមមើលផងដែរ វិធាន ២២(៤)
ដែលចែងត្រង់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធថា៖ “[មេធាវី] មានកាតព្វកិច្ចក្នុងការលើកកម្ពស់យុត្តិធម៌ និងដំណើរការនីតិវិធីប្រកបដោយ
សារធារម្ម អៀង សារី ស្តីពីច្បាប់ដំបូងអនុញ្ញាតឱ្យមេធាវីសំណើ និង/ឬ វិវាទរបស់គាត់

លើកឡើងអំពីការព្រួយបារម្ភចំពោះសម្បទារបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការចូលរួមក្នុងសវនាការ និងការចូលរួមក្នុងដំណើរការនីតិវិធីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ កាតព្វកិច្ចទាំងនេះ ក៏រួមបញ្ចូលផងដែរនូវការថតសម្លេងសម្រាប់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងធ្វើការប្រើប្រាស់ និងសម្រាប់ឱ្យអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលយកមកធ្វើការពិនិត្យឡើងវិញ ប្រសិនបើចាំបាច់។

១៩. កាតព្វកិច្ចរបស់មេធាវីការពារក្តី ក្នុងការការពារសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ របស់លោក អៀង សារី គឺជាកាតព្វកិច្ចជានិរន្តរ៍មួយ ក្នុងនោះរួមមាន នៅពេលដែលមានការព្រួយបារម្ភចំពោះបញ្ហាសុខភាព និងសម្បទារបស់គាត់ក្នុងការចូលរួមក្នុងសវនាការ។ កាតព្វកិច្ចនេះមិនអាចបញ្ចប់បានដោយងាយៗ ដោយសារតែអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងបានចេញសេចក្តីសម្រេចនោះទេ។ ដោយសារតែវាជាផ្នែកមួយនៃកាតព្វកិច្ចរបស់មេធាវីការពារក្តី ក្នុងការធានាថា លោក អៀង សារី មិនត្រូវបានជំនុំជម្រះនៅពេលដែលគាត់មិនមានសម្បទាគ្រប់គ្រាន់ នោះមេធាវីការពារក្តីត្រូវតែធ្វើការថតសម្លេងនៃការជំទាស់តវ៉ា និងការកត់សម្គាល់របស់ខ្លួនចំពោះខុសភាព និងសម្បទារបស់លោក អៀង សារី ដើម្បីរក្សាទុកការថតសម្លេងនេះសម្រាប់ប្តឹងសាទុក្ខ^{៦៤}។ ដូចគ្នានេះដែរ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងត្រូវតែធានាថា មេធាវីការពារក្តីអាចបំពេញកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនដោយមិនមានការដាក់កំហិត ឬការជ្រៀតជ្រែកហួសហេតុនោះឡើយ^{៦៥}។

ខ. រាល់ការដាក់កំហិតរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមកលើសិទ្ធិទទួលបានការជំនុំជម្រះ

ប្រសិទ្ធភាព និងត្រឹមត្រូវ”។ ក្រមវិជ្ជាជីវៈនៃកម្ពុជាសម្រាប់មេធាវី ដែលបានចុះបញ្ជីនៅគណៈមេធាវីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (ឆ្នាំ ២០០៤), មាត្រា ៦ ៖ “នៅគ្រប់កាលៈទេសៈ មេធាវីត្រូវគោរពពាក្យសម្បថរបស់ខ្លួន និងត្រូវគោរពគោលការណ៍សម្បជញ្ញៈ មនុស្សធម៌ និងភាពគួរសមផ្ទៃផ្ទៃ”។ មេធាវីកម្ពុជាដែលទើបតែអនុញ្ញាតឱ្យប្រកបវិជ្ជាជីវៈថ្មី ត្រូវស្បថថានឹង “អនុវត្តវិជ្ជាជីវៈ [របស់ខ្លួន] ដោយភាពផ្តៃផ្ទៃ សតិសម្បជញ្ញៈ ភាពស្មោះត្រង់ មនុស្សធម៌ និងចិត្តឥតលម្អៀង និងដោយគោរពតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងច្បាប់របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា”។ សូមមើលផងដែរ ច្បាប់ស្តីពីលក្ខន្តិកៈគណៈមេធាវីកម្ពុជា (ឆ្នាំ ១៩៩៥) មាត្រា ៣៤។

⁶⁴ បើគ្មានកំណត់ហេតុពីអ្វីៗដែលបាន “និយាយ” (តាមរយៈការធ្វើប្រតិចារឹក) និងបាន “អាន” (តាមរយៈញក្តីសេចក្តីផ្តេងការណ៍ និងឯកសារជាលាយលក្ខណ៍អក្សរផ្សេងៗទៀតដែលបានដាក់នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទេ) នោះគ្មានអ្វីដើម្បីពិនិត្យឡើងវិញឡើយ។ កង្វះកំណត់ហេតុតុលាការអាចជាឧបសគ្គដល់អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលក្នុងការបំពេញការកិច្ចរបស់ខ្លួន ក្នុងនោះមានទាំងការកែតម្រូវកំហុសផ្តេងរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងផងដែរ។

⁶⁵ មតិយោបល់ទូទៅ លេខ ៣២ កថាខណ្ឌ ៣៤។

**ដោយយុត្តិធម៌របស់លោក អៀង សារី ត្រូវតែបំពេញលក្ខខណ្ឌក្នុងវិធាន ២១(២) នៃ
វិធានផ្ទៃក្នុង និងគោលការណ៍សមាមាត្រភាព**

**១. ការបដិសេធរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនអនុញ្ញាតឱ្យមេធាវីការពារក្តីថតសម្លេង
និង/ឬ រូបភាពវីដេអូ នូវការកត់សម្គាល់របស់ខ្លួនចំពោះលោក អៀង សារី គឺជាការរំលោភ**

លើវិធាន ២១(២)

២០. វិធាន ២១(២) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ហាមឃាត់ចំពោះវិធានការចាប់បង្ខំទាំងឡាយណា ដែលមិនមែនជា
ការកម្រិតតឹងរឹងបំផុតសម្រាប់តម្រូវការនៃដំណើរការនីតិវិធី ដោយសមាមាត្រទៅនឹងកម្រិតធ្ងន់ធ្ងរ
នៃបទល្មើសដែលបានចោទប្រកាន់ និងដោយគោរពសេចក្តីថ្លែងរូបរបស់មនុស្សជាតិឱ្យបាន
ពេញលេញ។ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសម្រេចថា វិធានការចាប់បង្ខំ រួមមាន វិធានការទាំងឡាយ
ដែលកម្រិតសិទ្ធិរបស់ជនជាប់ចោទ^{៦៦}។ សេចក្តីសម្រេចរបស់ជំនុំជម្រះសាលាដំបូង ដែលកម្រិត
លើសិទ្ធិជាសារវន្តរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការទទួលបានការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌ សម្រាប់
ត្រៀមរៀបចំការការពារខ្លួន គឺជាការរំលោភលើវិធាន ២១(២) ហើយ។

២១. ការបដិសេធរបស់ជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនអនុញ្ញាតឱ្យមេធាវីការពារក្តីថតសម្លេង និង/ឬ
រូបភាពវីដេអូ នូវការកត់សម្គាល់របស់ខ្លួនទៅលើលោក អៀង សារី “គឺមិនមែនជាការកម្រិត
តឹងរឹងបំផុតសម្រាប់តម្រូវការនៃដំណើរការនីតិវិធីនោះទេ”។ សំណើរបស់មេធាវីការពារក្តីសុំថត
សម្លេងលោក អៀង សារី មិនមានផលប៉ះពាល់ទៅលើដំណើរការនីតិវិធី ឬភាគីណាមួយឡើយ។
ជាលទ្ធផល ការថតសម្លេងដោយមេធាវីការពារក្តី មិនធ្វើឱ្យអន្តរាយដល់អង្គជំនុំជម្រះសាលា
ដំបូង ឬភាគីណាមួយទេ។

**២. ការបដិសេធរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនអនុញ្ញាតឱ្យមេធាវីការពារក្តីថតសម្លេង
និង/ឬ រូបភាពវីដេអូ នូវការកត់សម្គាល់របស់ខ្លួនចំពោះលោក អៀង សារី គឺជាការរំលោភ**

^{៦៦} សាលដីការរបស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្តីពីការថតយកសំឡេង/វីដេអូ កថាខណ្ឌ ៣៧។ សេចក្តីសម្រេចលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ពាក់ព័ន្ធ
នឹងការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នារវាងជនត្រូវចោទ និងប្រពន្ធរបស់គាត់ ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០០៨ ឯកសារ A104/II/7
កថាខណ្ឌ ១៥ ដល់ ១៧។

ទៅលើវិធាននៃគោលការណ៍សមាមាត្រភាព

- ២២. អនុលោមតាមគោលការណ៍សមាមាត្រភាព ដែលមានចែងយ៉ាងច្បាស់ក្នុងវិធាន ២១(២)៖ វិធាន ការចាប់បង្ខំទាំងឡាយណាចំពោះសិទ្ធិជាសារវន្តត្រូវតែបម្រើដល់ “គោលបំណងសំខាន់ៗឱ្យបាន ពេញលេញ” និង “មិនត្រូវធ្វើឱ្យអន្តរាយដល់សិទ្ធិបែបនេះលើសពីភាពចាំបាច់” ដើម្បីសម្រេចបាន គោលបំណងនេះឡើយ^{៦៧}។ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនបានបង្ហាញពីអត្ថិភាពនៃ គោលបំណងសំខាន់ៗពេញលេញ ដែលអាចធ្វើយុត្តិកម្មចំពោះការបដិសេធសិទ្ធិរបស់លោក អៀង សារី ក្នុងការត្រៀមរៀបចំការការពារខ្លួននោះទេ។
- ២៣. ទាំងមន្ទីរឃុំឃាំង ទាំងអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មិនបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា ការថតសម្លេង និង/ឬរូបភាពវីដេអូអាចនាំឱ្យមាន៖ (ក) ការព្រួយបារម្ភដល់សន្តិសុខ (ខ) ហានិភ័យដល់បុគ្គល ដទៃ (គ) ហានិភ័យដល់សុភាពភាពនៃដំណើរការនីតិវិធីនោះទេ^{៦៨}។ ផ្ទុយទៅវិញ មេធាវីការពារក្តី បានយល់ព្រមឱ្យដាក់លក្ខខណ្ឌដូចតទៅចំពោះការថតយកសម្លេងលោក អៀង សារី៖ (ក) ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងយល់ឃើញថាសមស្រប នោះអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងអាច បំផ្លាញខ្សែអាត់ថតសម្លេងនេះចោល ឬក្នុងករណីដែលអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងពិចារណា ឃើញថា ការថតសម្លេងនេះមិនអាចទទួលយកបាននោះ^{៦៩} (ខ) ការថតសម្លេងនេះ នឹងមិនត្រូវបាន ផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនោះឡើយ^{៧០} (គ) ហើយមេធាវីការពារក្តីអាចផ្តល់ខ្សែអាត់ថតសម្លេង ទាំងនេះជូនអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងនៅចុងបញ្ចប់នៃថ្ងៃនីមួយៗបាន^{៧១}។ លក្ខខណ្ឌទាំងនេះ អាច

^{៦៧} រឿងក្តីរវាង រដ្ឋអាណ្លា គឺលីស៊ីវីលី Milošević, សំណុំរឿងលេខ IT-02-54-AR73.7, សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បន្ទាន់ បង្ខំប្រឆាំងនឹងសេចក្តី សម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងទាក់ទងនឹងការចាត់តាំងមេធាវីការពារក្តី, អង្គជំនុំជម្រះតុលាការ កំពូល ចុះថ្ងៃទី ១ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤ កថាខណ្ឌ ១៧; រឿងក្តីរវាង Zigiranyirazo គឺលីស៊ីវីលី រដ្ឋអាណ្លា សំណុំរឿងលេខ ICTR-2001-73-AR73, សាលដីកាលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍បន្ទាន់បង្ខំ ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៦ កថាខណ្ឌ ១៤។ សូមមើលផងដែរ រឿងក្តីរវាង រដ្ឋអាណ្លា គឺលីស៊ីវីលី Stanišić & Simatović, សំណុំរឿងលេខ IT-03-69-AR73.2, សាលដីកា លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់មេធាវីការពារក្តីប្រឆាំងនឹងសេចក្តីសម្រេចពាក់ព័ន្ធនឹងអំឡុងពេលនៃកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីនាពេល អនាគត ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨ កថាខណ្ឌ ១៦ ដល់ ២០។

^{៦៨} សូមមើល សាលដីកា របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះស្តីពីការថតយកសំឡេង/វីដេអូ កថាខណ្ឌ ៣៩។

^{៦៩} សេចក្តីព្រាងប្រតិចារឹក ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២ ទំព័រ ៣។

^{៧០} ដូចជើងទំព័រយោងខាងលើ

^{៧១} ដូចជើងទំព័រយោងខាងលើ ទំព័រ ៣ ដល់ ៤។

ជួយបន្តបន្ថយដល់ការព្រួយបារម្ភអំពីសន្តិសុខ ឬហានិភ័យទៅលើបុគ្គលដទៃ ឬដំណើរការនីតិវិធី បាន។ មិនត្រឹមតែមិនទទួលយកលក្ខខណ្ឌទាំងនេះ ឬដាក់លក្ខខណ្ឌដែលជាជម្រើសផ្សេងនោះទេ អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង បែរជាហាមឃាត់ទាំងមិនមានសមាមាត្រនូវទម្រង់ទាំងឡាយនៃការ សម្លេងដោយមេធាវីការពារក្តី។

III. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និង សំណូមពរ

២៤. ការថតសម្លេង និងការរក្សាទុកកំហុសទាំងឡាយ សម្រាប់ការប្តឹងសាទុក្ខ គឺជាផ្នែកមួយ និងជា កញ្ចប់នៃសិទ្ធិសារវន្តរបស់លោក អៀង សារី ដើម្បីត្រៀមរៀបចំការពារខ្លួន និងសិទ្ធិរបស់គាត់ ដែលត្រូវបានការពារខ្លួនបែបនេះតាមរយៈមេធាវីការពារក្តី។ សិទ្ធិទាំងនេះត្រូវបានធានាយ៉ាងច្បាស់ នៅក្នុងក្របខណ្ឌគតិយុត្តិរបស់ អ.វ.ត.ក។ មេធាវីការពារក្តី មានកាតព្វកិច្ចការពារសិទ្ធិទទួលបាន ការជំនុំជម្រះដោយយុត្តិធម៌របស់លោក អៀង សារី ដែលក្នុងនោះ កាតព្វកិច្ចស្នូល គឺការ ថតសម្លេងនេះតែម្តង។ វិធីសាស្ត្រតែមួយគត់ដែលមេធាវីការពារក្តីអាចថតសម្លេង និងរក្សាទុក កំហុសចម្បងៗដើម្បីប្តឹងសាទុក្ខ គឺការថតសម្លេងលោក អៀង សារី នេះហើយ។ មេធាវីការពារក្តី ត្រូវតែទទួលបានការអនុញ្ញាតឱ្យអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនដើម្បីថតយកសម្លេង។

២៥. **អាស្រ័យហេតុនេះ** ដោយយោងទៅលើមូលហេតុទាំងអស់ ដូចបានលើកឡើងនៅក្នុងសំណើសុំ នេះ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង មេត្តាអនុញ្ញាតឱ្យមេធាវីការពារក្តីថតសម្លេង និង/ឬ រូបភាពវីដេអូ លោក អៀង សារី រួមទាំងការសន្ទនារវាងមេធាវីការពារក្តីជាមួយវេជ្ជបណ្ឌិត កំពុងព្យាបាលរូបគាត់ ប្រសិនបើពួកគាត់យល់ព្រមនោះ។

សូមអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងមេត្តាទទួលយកសំណើសុំនេះដោយក្តីអនុគ្រោះ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្ងៃទី ១៤ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០១២។
សហមេធាវីការពារក្តីរបស់លោក អៀង សារី

អាង ឧត្តម

Michael G. KARNAVAS